Monitor Sociaal Domein

September 2022

Inhoud

Inleiding 3

Wmo 4

1.1 Financiën 4

1.2 Kosten op productcategorie 5

1.3 Cliëntaantallen (In zorg, Instroom & Uitstroom) 6

1.3.1 Overzichtstabel aantal indicaties in zorg 6

1.3.2 Aantal cliënten in zorg per maand 6

1.3.3 Instroom cliënten 7

1.3.4 Uitstroom cliënten 7

Jeugd 8

2.1 Financiën 8

2.2 Kosten per verwijzer 9

2.3 Cliëntenaantallen (In zorg, Instroom & Uitstroom) 10

2.3.1 Cliëntverloop: Instroom, uitstroom & aantal cliënten in zorg 10

2.3.2 Aantal unieke cliënten in zorg 10

2.3.3 Instroom cliënten 11

2.3.4 Instroom cliënten per verwijzer 11

2.3.5 Uitstroom cliënten 12

Participatie 13

3.1 Financiën 13

3.2 Inkomen 13

3.2.1 Aantal inwoners in uitkeringen 13

3.2.2 Demografische kenmerken 14

3.2.3 Looptijd uitkeringen in maanden 14

3.2.4 Bijzondere bijstand 15

3.3 Werk 15

3.3.1 Baanafspraak banen 15

Sociale basis 16

4.1 Vrijwilligers 16

4.2 Mantelzorg 17

4.3 Jeugd en jongerenwerk 18

4.4 Samenlevingsopbouw 18

4.5 Ouderen 19

Inleiding

Voor u ligt de tweede monitor Sociaal domein van 2022. In deze monitor geven wij u informatie over de ontwikkeling van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Jeugdwet, de Participatiewet en de ontwikkeling van de Sociale basis. De monitor wordt 2 keer per jaar opgeleverd aan college en raad.

Algemene beeld en leeswijzer

De monitor richt zich op het weergeven van de stand van zaken tot en met juli 2022. Daarnaast is er vergelijking mogelijk met de jaren 2020 en 2021.

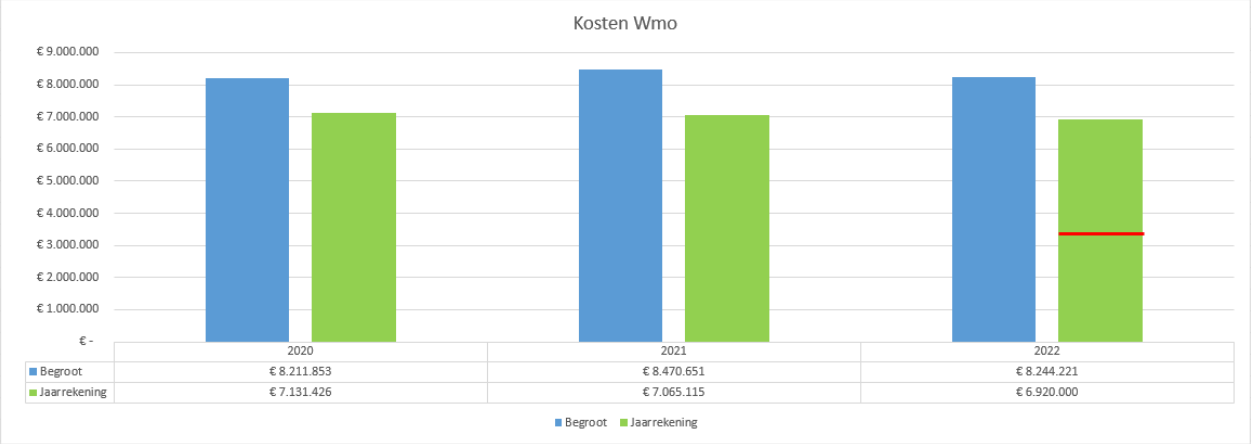
De monitor kent 4 hoofdstukken. Wmo, Jeugd, Participatie en Sociale Basis. De hoofdstukken Wmo en Jeugd zijn op eenzelfde manier opgebouwd. In deze hoofdstukken wordt allereerst de financiën besproken en vervolgens de cliëntaantallen. In het hoofdstuk Participatie staat de betrouwbare informatie die op dit moment uit het systeem kan worden gehaald. Voor de sociale basis is een kwalitatieve toelichting geschreven.

Om te kunnen voldoen aan de eisen die gelden omtrent AVG zijn in de overzichtstabellen die in de monitor zijn weergeven de cliëntaantallen onder de 10 weergegeven als <10.

Wmo

1.1 Financiën

In onderstaande grafiek worden de totale kosten Wmo uit de jaarrekening afgezet tegen de definitieve begroting van het desbetreffende jaar. In de begroting 2022 is alleen rekening gehouden met wijzigingen in de voorjaarsnota. Eventuele wijzigingen in de najaarsnota zijn niet verwerkt. Daarnaast zijn de kosten voor 2022 gebaseerd op een prognose en niet op de jaarrekening.

Op het moment van het opstellen van de monitor is er voor 2022 € 3.383.674 aan kosten gerealiseerd (zie rode lijn 2022). O.b.v. prognoses verwachten we voor heel 2022 ongeveer € 6.920.000 aan Wmo kosten. Op hulpmiddelen wordt een nadeel verwacht van € 28.000. Op de verschillende Wmo zorgproducten wordt een voordeel verwacht van € 875.000. Er wordt ook een voordeel verwacht op de regelingen Beschermd Wonen, Personen met verward gedrag, en Wet verplichte GGZ (€ 477.000). Per saldo is de verwachting dat de kosten voor Wmo € 1.324.000 lager uitkomen dan is begroot voor 2022.

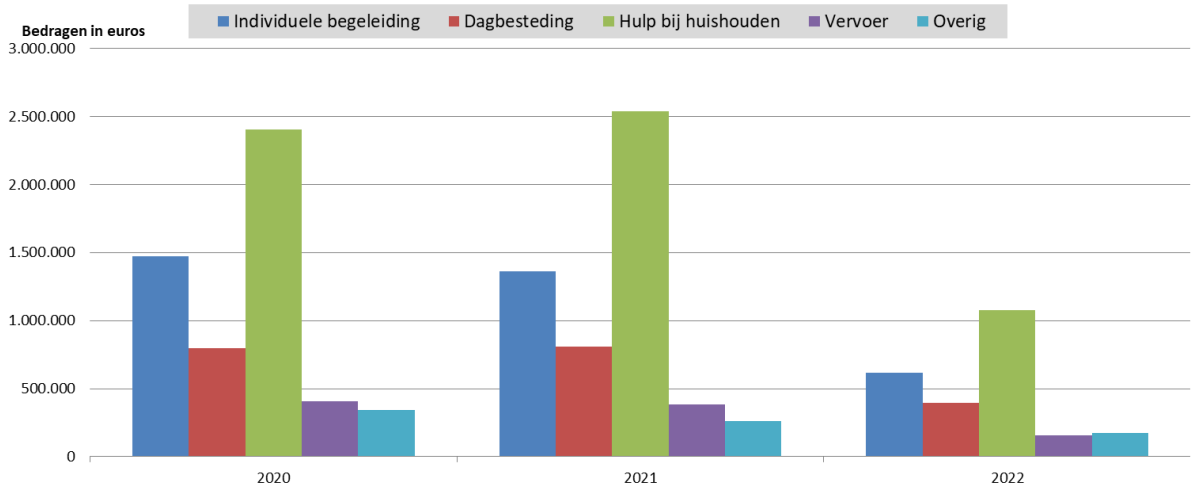
In onderstaande grafiek zijn uitsluitend de kosten Wmo opgenomen die afkomstig zijn vanuit het berichtenverkeer. Het berichtenverkeer maakt ongeveer 80% uit van de totale kosten Wmo.

In de kosten / declaraties van het berichtenverkeer Wmo zit altijd een vertraging. De kostendaling van juli 2022 wordt veroorzaakt doordat zorgaanbieders deze maand nog niet volledig hebben gedeclareerd.

1.2 Kosten op productcategorie[1]

In deze grafiek zijn de gemaakte kosten uitgesplitst per categorie voor de jaren 2020 tot juli 2022. Er is sprake van een vertraging van de cijfers in het lopende jaar. Zorgaanbieders hebben na afloop van het kalenderjaar ruimte om achteraf te factureren. Medio maart van het nieuwe kalenderjaar zijn de cijfers over het voorgaande jaar meer compleet.

[1] In deze grafiek zijn de voorlopige voorschotten en apparaatskosten niet meegenomen zoals bij de grafiek 1.1. Het is hierdoor niet mogelijk om de kosten per productcategorie te vergelijken met de gehele begroting.

1.3 Cliëntaantallen (In zorg, Instroom & Uitstroom)

1.3.1 Overzichtstabel aantal indicaties in zorg

Peildatum: 1 augustus 2022

In deze tabel is het aantal indicaties weergegeven per productcategorie voor de maanden maart en november. Voor 2022 is de maand juli weergegeven in plaats van november. Iemand kan maatwerkarrangementen van meerdere typen hebben, deze persoon telt dan bij elke categorie mee. Sinds begin 2021 is de Wet langdurige zorg (Wlz) verder opengesteld, waardoor een uitstroom van cliënten met een Wmo-indicatie naar de Wlz heeft plaatsgevonden. Dit is met name zichtbaar bij individuele begeleiding basis en plus.

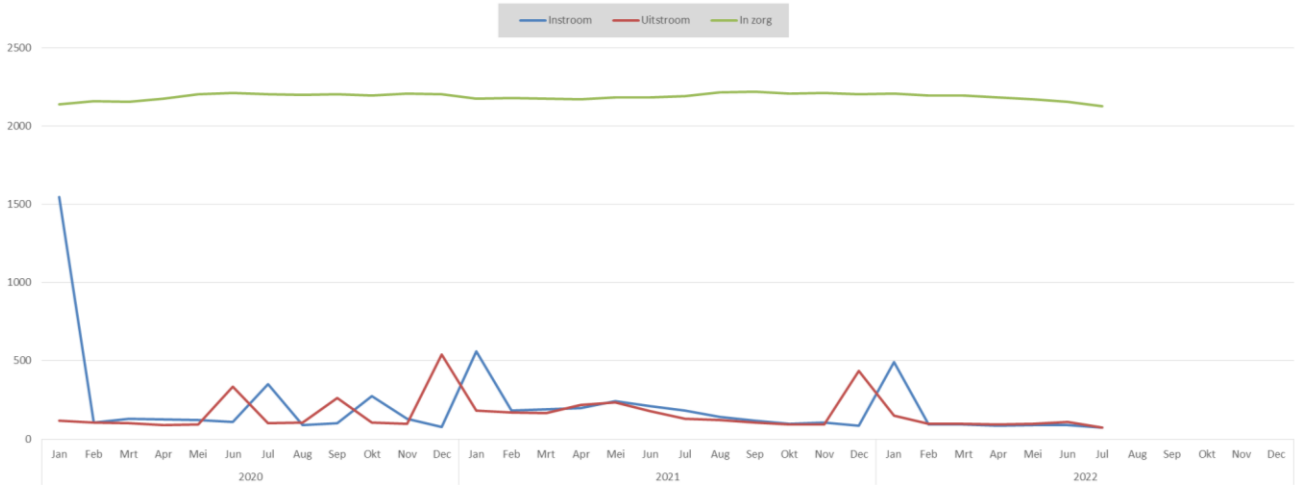
Het betreft niet alle Wmo-producten die hier zijn weergegeven. Bijvoorbeeld beschermd wonen, maatschappelijke opvang, hulpmiddelen en woningaanpassingen zijn hierin niet meegenomen.

	2019		2020		2021		2022	
Aantal cliënten	**Mrt**	**Nov**	**Mrt**	**Nov**	**Mrt**	**Nov**	**Mrt**	**Jul**
Huishoudelijke hulp*	618	697	630	733	744	752	743	771
IB Basis	239	252	254	255	234	221	216	225
IB Plus			55	59	44	45	39	49
Kortdurend verblijf			<10	<10	<10	<10	<10	<10
Activerende groepsbegeleiding			<10	12	<10	<10	<10	10
Arbeidsmatige groepsbegeleiding			<10	<10	<10	<10	<10	11
Dagbesteding			82	97	97	95	93	102
Dagbesteding plus			12	13	13	15	13	12
Vervoer	396	407	586	548	539	535	526	547

*In maart 2020 lijkt er voor de huishoudelijke hulp en dagbesteding een daling van cliëntaantallen te zijn. Dit is een vertekend beeld. Vanwege COVID-19 is in die periode de ondersteuning bij veel cliënten tijdelijk stopgezet.

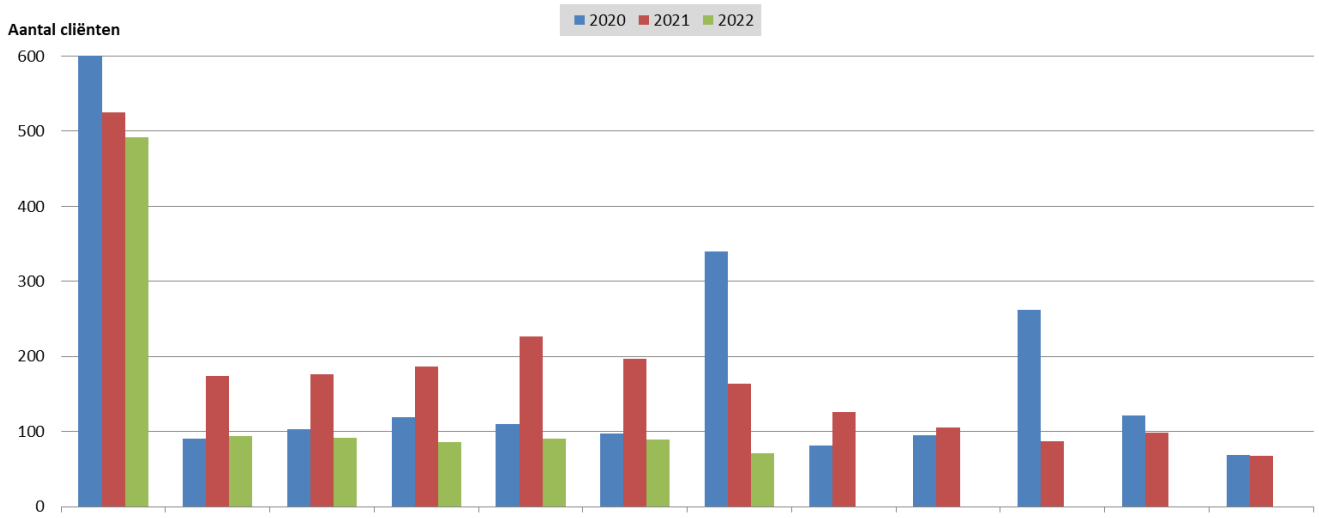
1.3.2 Aantal cliënten in zorg per maand

In deze grafiek is het aantal unieke cliënten in de zorg uit de jaren 2020 tot en met 2022 per maand te zien. Hierin is sinds 2021 een lichte daling van inwoners in zorg zichtbaar. Oorzaken hiervan zijn de openstelling van de Wlz en door Corona hebben minder inwoners ondersteuning aangevraagd.

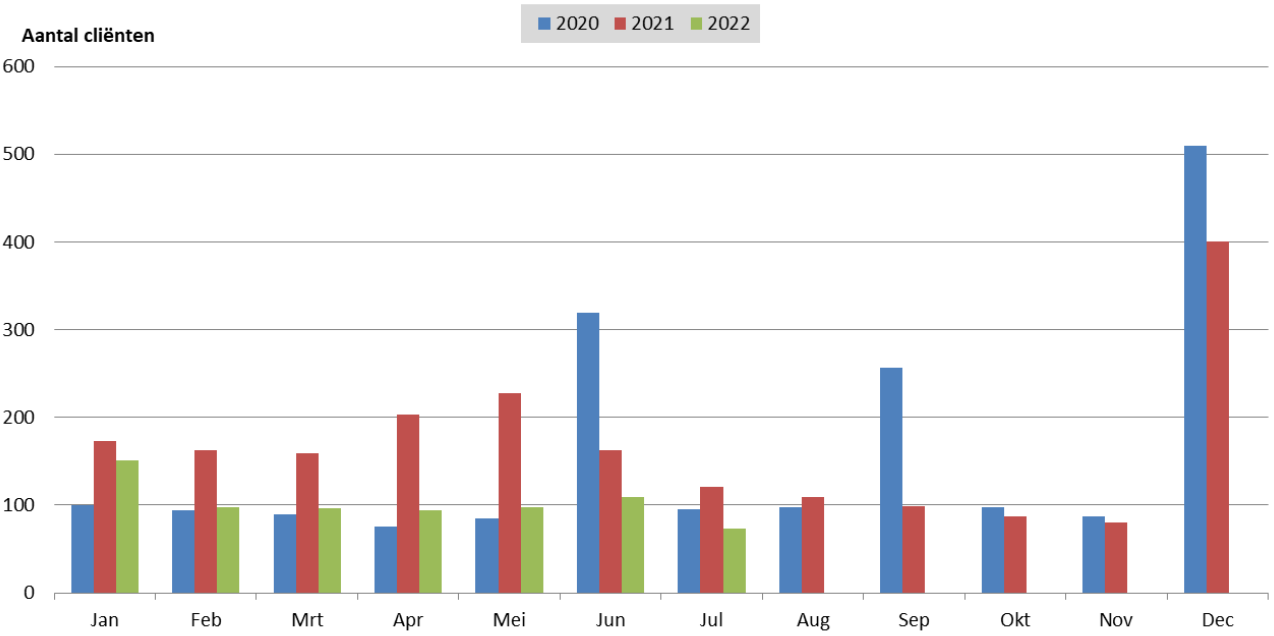
1.3.3 Instroom cliënten

Deze grafiek laat de instroom van het aantal unieke cliënten zien per maand. De hoge instroomcijfers in 2021 zijn vertekend doordat de herindicaties huishoudelijke hulp ook meetellen als instroom van nieuwe cliënten[2].

1.3.4 Uitstroom cliënten

Deze grafiek laat de uitstroom van het aantal cliënten zien per maand[3].

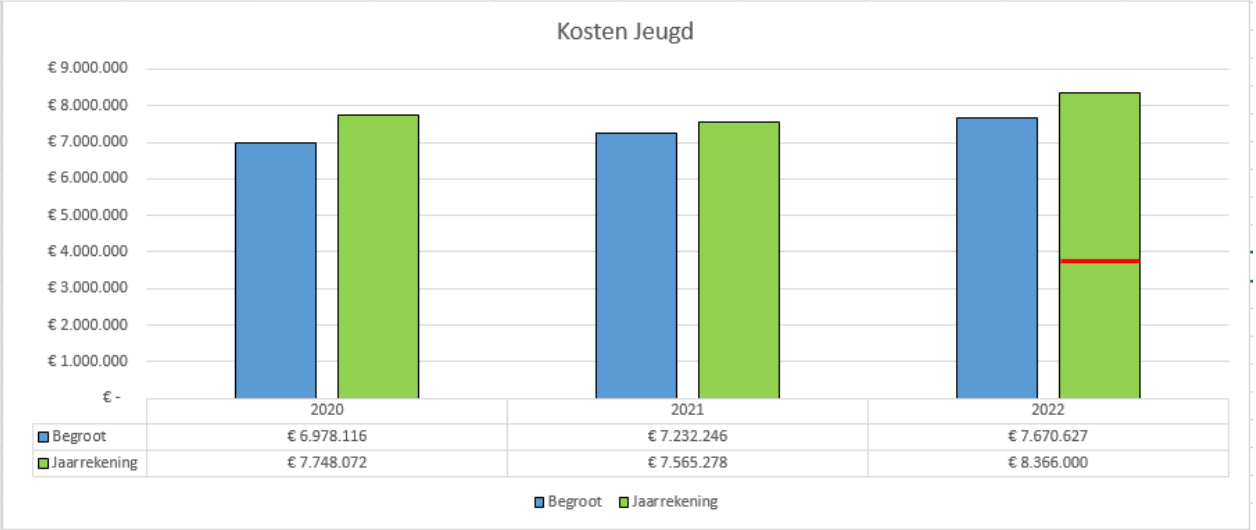
[2] De hoge instroomcijfers in januari 2020 hebben te maken met beleidswijzigingen die geleid hebben tot andere producten, dit geeft een vertekend beeld. In 2021 is er sprake van herindicaties binnen de huishoudelijke hulp, waardoor de instroom voor dit product een vertekend beeld geeft, dit zijn niet enkel nieuwe cliënten.

[3] De hoge aantallen die te zien zijn in december 2020 komen door de herindicaties die in de Wmo zijn doorgevoerd. Dit houdt in dat het enkel een administratieve handeling is en niet de daadwerkelijke uitstroom van cliënten.

Jeugd

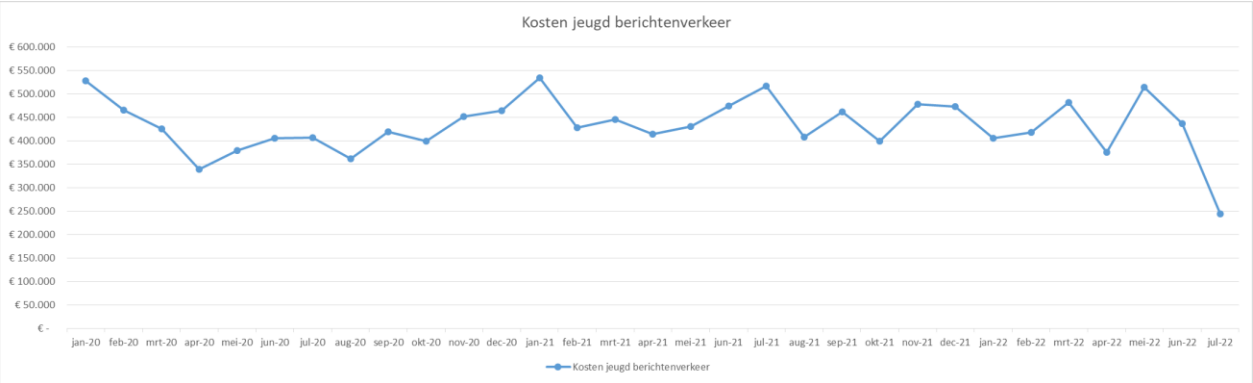
2.1 Financiën

In onderstaande grafiek worden de totale kosten Jeugd uit de jaarrekening afgezet tegen de definitieve begroting van het desbetreffende jaar. In de begroting 2022 is alleen rekening gehouden met wijzigingen in de voorjaarsnota. Eventuele wijzigingen in de najaarsnota zijn niet verwerkt. Daarnaast zijn de kosten voor 2022 gebaseerd op een prognose en niet op de jaarrekening.

Op het moment van het opstellen van de monitor zijn er voor 2022 € 3.880.855 aan kosten gerealiseerd (zie rode lijn 2022). O.b.v. prognoses verwachten we voor heel 2022 € 8.366.000 aan kosten. Op Jeugd resultaat gestuurde inkoop wordt een nadeel verwacht van € 803.000. Ook op Hoogspecialistische Jeugdhulp wordt een nadeel verwacht van € 330.000. Op de regelingen Jeugdbescherming, Jeugdreclassering en Crisis wordt een voordeel verwacht van € 436.000. Per saldo is de verwachting dat de kosten voor jeugd € 697.000 hoger uitkomen dan is begroot voor 2022.

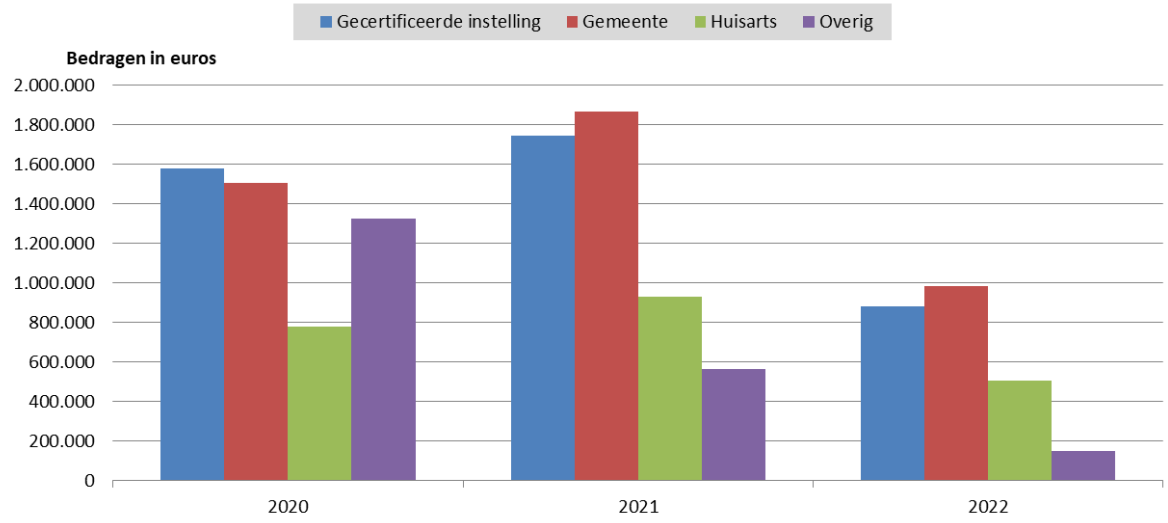
In onderstaande grafiek zijn de kosten Jeugd opgenomen die afkomstig zijn vanuit het berichtenverkeer. De kosten vanuit het berichtenverkeer maken ongeveer 65% uit van de totale kosten Jeugd.

In de declaraties van het berichtenverkeer Jeugd zitten altijd veel fluctuaties. Dit is grotendeels te wijten aan de 70% / 30% regeling van Hersteltrajecten. Daarnaast ontstaat er ook altijd vertraging doordat zorgaanbieders deze maand nog niet volledig hebben gedeclareerd.

2.2 Kosten per verwijzer [4]

Deze grafiek geeft de kosten per verwijzer weer voor de jaren 2020 tot en met juli 2022. Het beeld in deze grafiek laat zien dat, behalve bij de verwijzer 'Overig', de kosten bij alle verwijzers hoger zijn geworden.

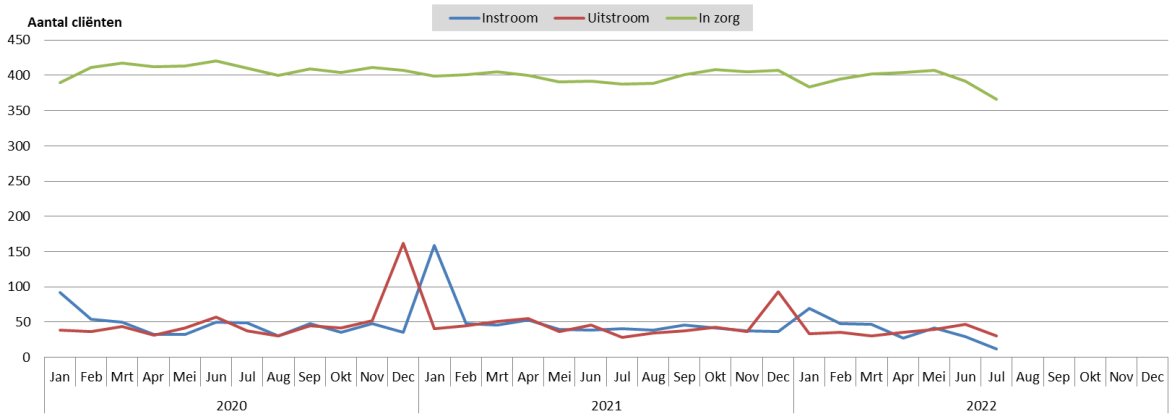

[4] In deze grafiek zijn de voorlopige voorschotten en apparaatskosten niet meegenomen zoals bij de grafiek 2.1. Het is hierdoor niet mogelijk om de kosten per verwijzer te vergelijken met de gehele begroting.

2.3 Cliëntenaantallen (In zorg, Instroom & Uitstroom)

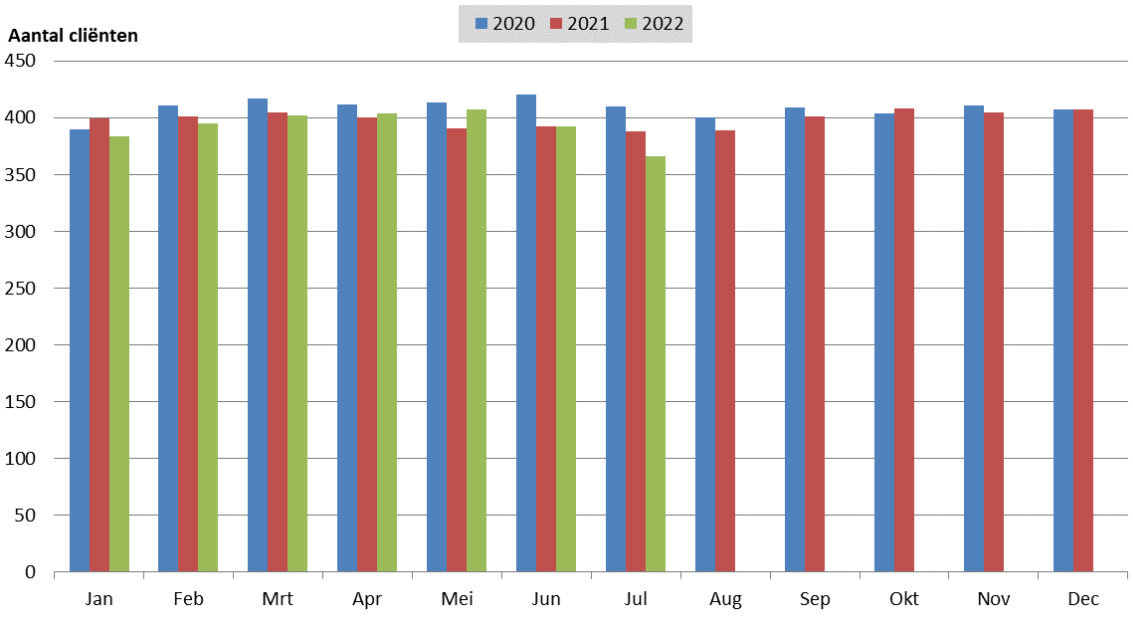
2.3.1 Cliëntverloop: Instroom, uitstroom & aantal cliënten in zorg

In de onderstaande grafiek zijn de instroom (*blauwe lijn*) en de uitstroom (*rode lijn*) afgezet tegen het aantal unieke cliënten dat in die maand in zorg zit (*groene lijn*). We zien dat pieken in uitstroom en instroom respectievelijk aan het eind en aan het begin van het jaar zitten. Dit heeft administratieve redenen. Het totaal aantal cliënten is de afgelopen jaren redelijk stabiel gebleven maar we zien dit wel langzaam afnemen.

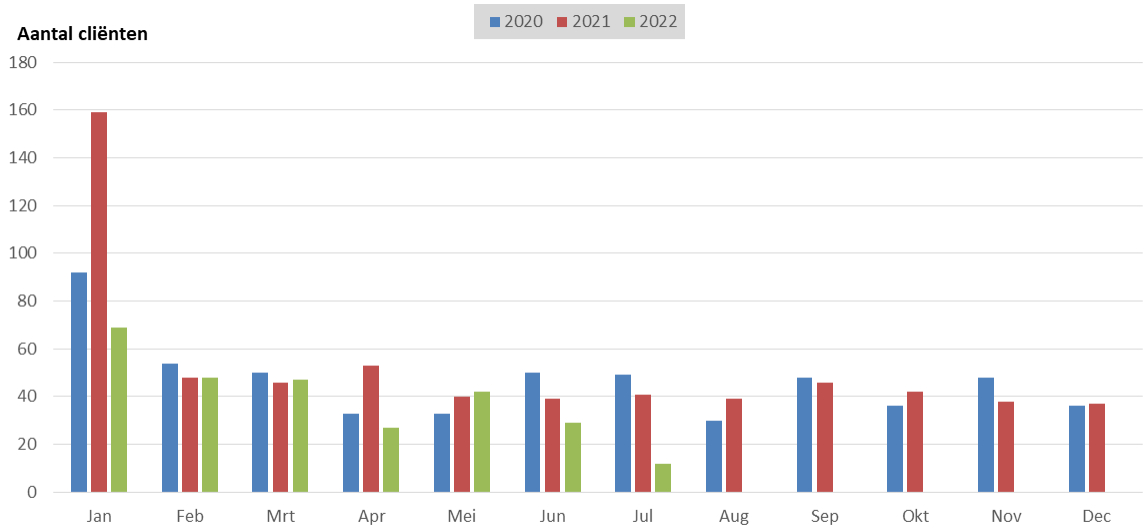
2.3.2 Aantal unieke cliënten in zorg

In deze grafiek is het aantal unieke cliënten in de zorg uit de jaren 2020 tot en met juli 2022 per maand weergegeven. De afname van het aantal cliënten in zorg ten opzichte van vorige jaren is ook in deze figuur te zien.

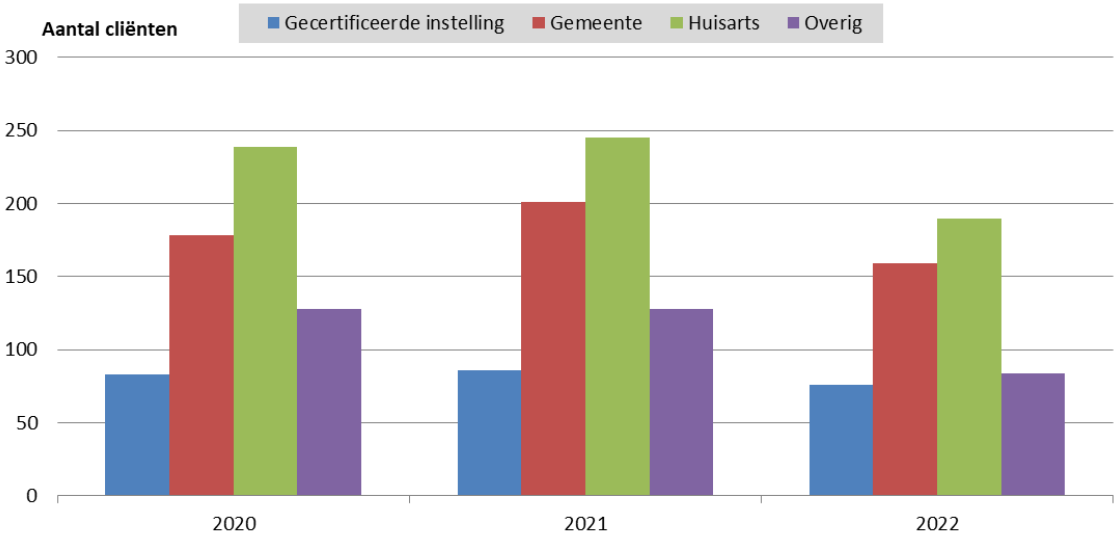
2.3.3 Instroom cliënten

In deze grafiek wordt de instroom van het aantal cliënten weergegeven per maand voor de jaren 2020 tot en met juli 2022. We zien elk jaar een piek in de instroom in januari, zoals ook in figuur 2.3.1. te zien. De piek in januari 2022 is wel minder hoog dan de jaren er voor.

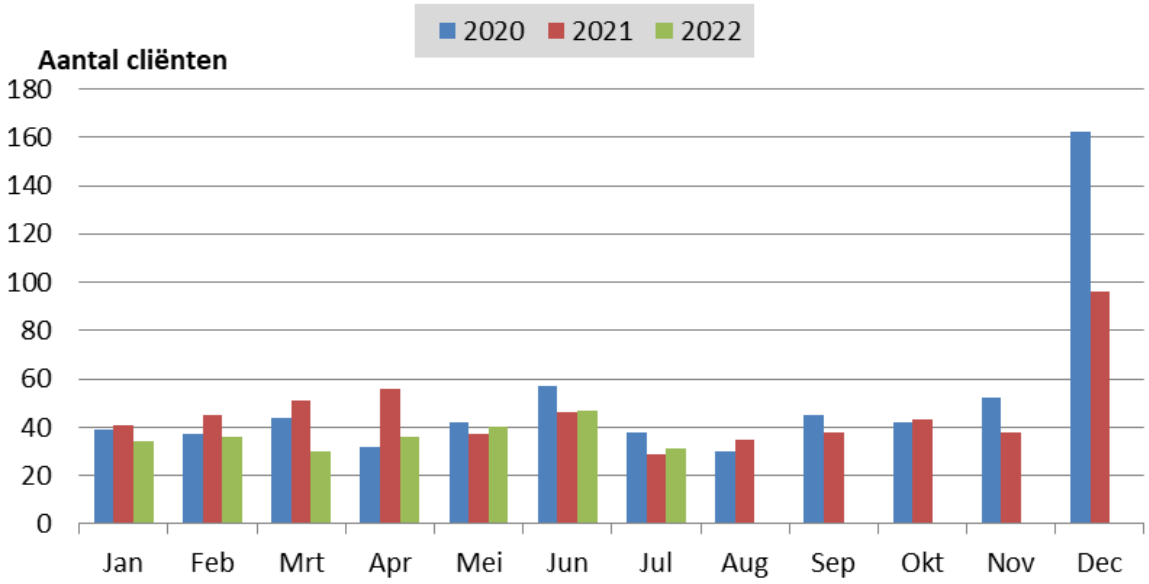
2.3.4 Instroom cliënten per verwijzer

In deze grafiek wordt de instroom van het aantal cliënten per verwijzer weergegeven voor de jaren 2020 tot en met juli 2022.

2.3.5 Uitstroom cliënten

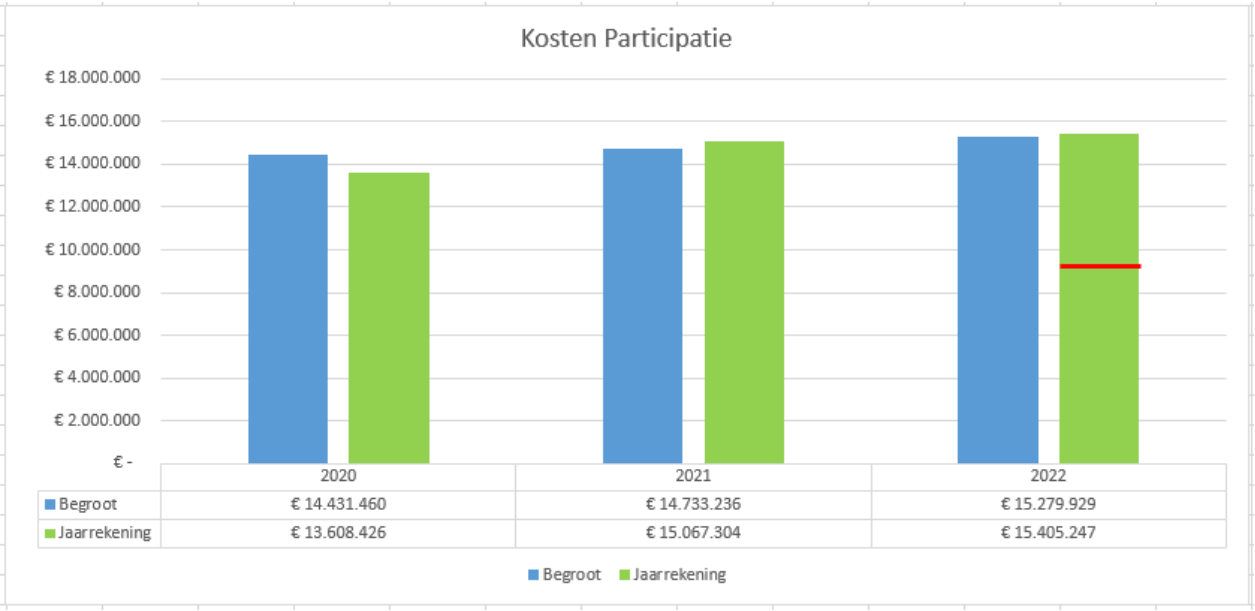
In deze grafiek wordt de uitstroom van het aantal cliënten weergegeven per maand voor de jaren 2020 tot en met juli 2022.

Participatie

3.1 Financiën

In onderstaande grafiek zijn de begrotingen 2020 tot en met 2022 afgezet tegen de jaarrekeningen 2020, 2021 en de prognose voor 2022.

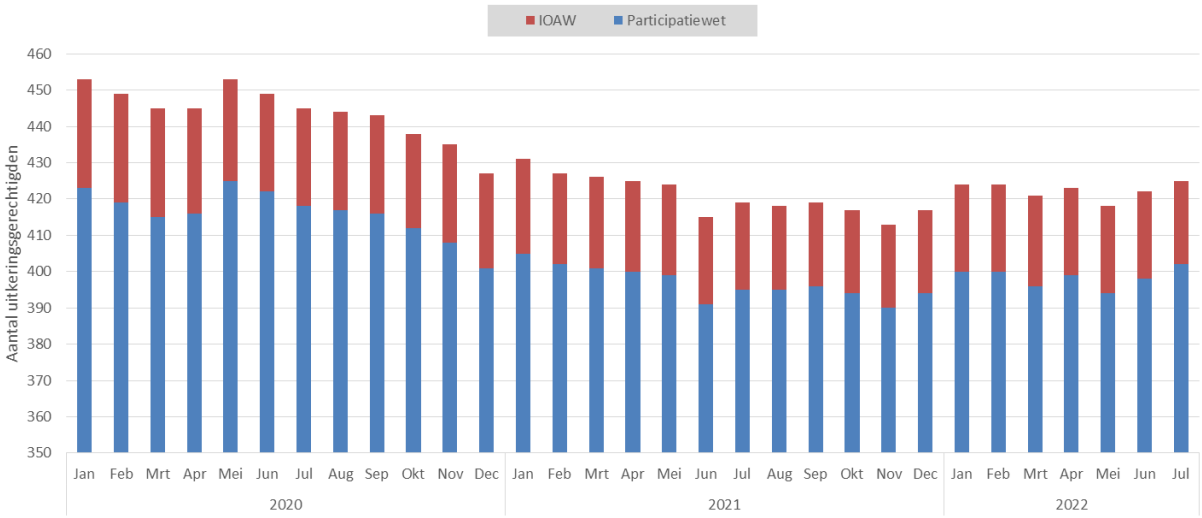

Op het moment van het opstellen van de monitor zijn er voor 2022 € 9.389.174 aan kosten gerealiseerd (zie rode lijn 2022). O.b.v. prognoses verwachten we voor heel 2022 € 15.405.247 aan kosten. Dit is inclusief € 900.000 voor de eenmalige uitbetaling van de energietoeslag. Op inkomensregelingen wordt een nadeel verwacht van € 168.000. Op begeleide participatie wordt een nadeel verwacht van € 373.000 i.v.m. een minder snelle afbouw van sociale werkplaats (Caparis) Op arbeidsparticipatie wordt een voordeel verwacht van 415.000 Per saldo is de verwachting dat de kosten voor Participatie € 126.000 hoger uitkomen dan is begroot voor 2022.

3.2 Inkomen

3.2.1 Aantal inwoners in uitkeringen

In deze grafiek is het aantal lopende uitkeringen per maand weergegeven voor de jaren 2019 tot en met juli 2022.
De daling die vanaf 2019 is ingezet is in 2021 gestabiliseerd. In 2022 zien we dat het aantal inwoners met bijstand weer op het niveau van begin 2021 ligt. Inwoners met arbeidsmogelijkheden hebben door de kansen op de arbeidsmarkt in 2021 een baan gevonden en zijn uit de uitkering gestroomd. Een toestroom in de bijstand door corona is uitgebleven. De arbeidsmarkt herstelde zich in 2021, door het economische herstel vonden ook meer mensen uit de bijstand een baan. Voor een grote groep is het lastig om deze stap te zetten. Dit geldt vooral voor inwoners die al langere tijd een uitkering ontvangen. Het aantal inwoners met een IOAW-uitkering blijft stabiel.

3.2.2 Demografische kenmerken

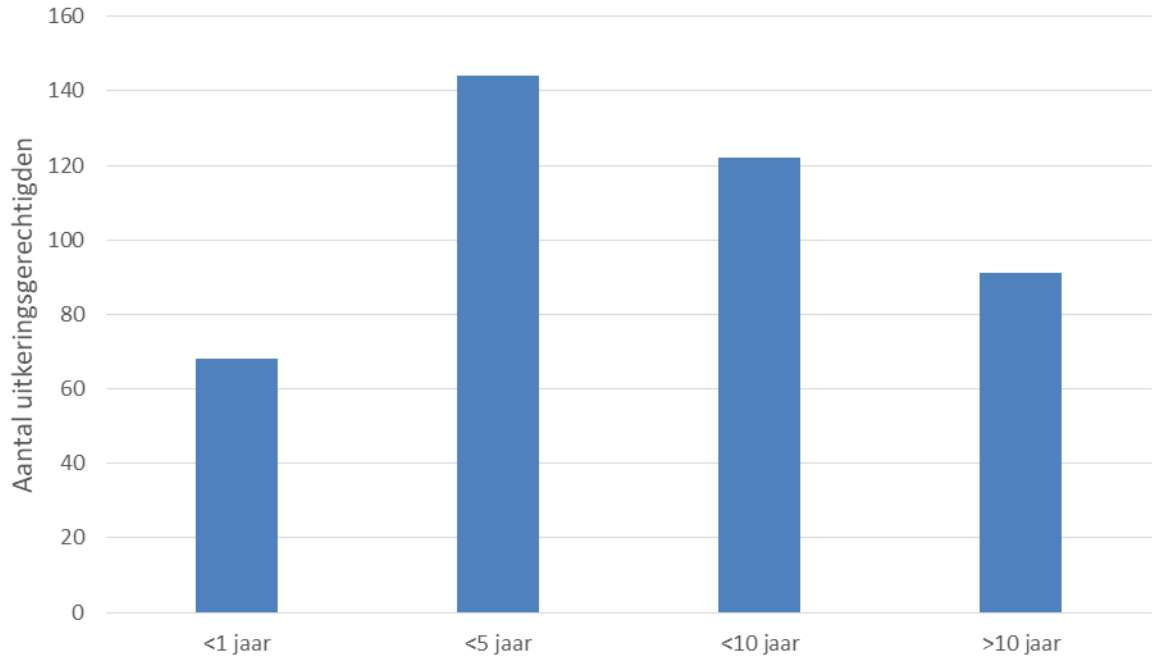
In deze tabel staat de onderverdeling van het geslacht van de inwoners die een uitkering ontvangen (IOAW en PW).

	Man	Vrouw
IOAW	10	13
Participatiewet	170	232
Totaal	180	245

3.2.3 Looptijd uitkeringen in maanden

Peildatum: 1 augustus 2022

In deze grafiek is de looptijd van de actuele uitkeringen weergegeven.

3.2.4 Bijzondere bijstand

Peildatum: 1 augustus 2022

In onderstaande tabel is de bijzondere bijstand uitgesplitst naar categorieën. Categorieën waar minder dan € 5.000 is uitbetaald zijn samengevoegd onder Overig. U kunt hierbij o.a. denken aan medische kosten, reiskosten, woonkosten etc.

Categorie bijzondere bijstand	Betaald	
Aanvullende bijstand jonger dan 21	€	7.616
Bewindvoering	€	167.871
Eenmalig levensonderhoud	€	9.417
Energietoeslag 2022	€	801.200
Kinderopvang	€	5.514
Kosten inrichting/huisraad	€	11.850
Rechtbijstand	€	5.195
Overig	€	20.648
Eindtotaal	**€**	**1.029.311**

3.3 Werk

3.3.1 Baanafspraak banen

Peildatum: 1 augustus 2022

De data uit deze tabel is afkomstig vanuit een overzicht vanuit Sonar[5]. De totale hoeveelheid baanafspraak banen in de gemeente worden uitgesplitst onder of de indicering valt onder de gemeente of het UWV. Daarnaast wordt er weergegeven of diegene wel of niet is ingedeeld in een klantprofiel (KP).

	Gemeente			UWV			Totaal
	KP JA	KP NEE	Totaal Gemeente	KP JA	KP NEE	Totaal UWV	
Aantal BAB	66	57	123	162	32	194	317

[5] Applicatie van het UWV voor het registreren van de baanafspraak banen.

Sociale basis

4.1 Vrijwilligers

In de eerste twee maanden van dit jaar hebben wij nog te maken gehad met de beperkingen van de Coronamaatregelen. Organisaties en verenigingen waren terughoudend in het werken met vrijwilligers en/of waren niet in staat om nieuwe vrijwilligers in te zetten. Vanaf maart is langzaam de inzet van vrijwilligers weer toegenomen. Het gewenste niveau is nog niet bereikt. Dit zal een aantal maanden in beslag nemen.

In maart heeft het Vrijwilligerspunt een wervingscampagne opgezet voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen in de Steense. In twee weken hebben 60 vrijwilligers zich gemeld. Alle vrijwilligers hebben een intake gesprek gehad en sommigen daarvan zijn inmiddels ingezet. Daarbij wordt ook gekeken naar vrijwilligerswerk buiten de inzet op De Steense.

Er heeft zich een bug voorgedaan in de maand april. De websitebouwer Deedmob is hard bezig geweest deze te verhelpen en de gegevens weer up to date te krijgen. Dit is niet helemaal gelukt. Daarnaast is het goed om te melden dat in de afgelopen 2 jaar er verschillende inwoners zich hebben ingeschreven op de website van het Vrijwilligerspunt , waarvan een deel na telefonisch contact heeft aangegeven om moverende redenen (nog) geen vrijwilligerswerk te zoeken

	Aantal 1e kwartaal	Aantal 2e kwartaal
Aantal bemiddelde vrijwilligers via de gemeente inzet	16	20
Aantal nog wachtende vrijwilligers/kaartenbakvrijwilligers	39[1]	35
Aantal bezoekers website Vrijwilligerspunt Weststellingwerf	1280	1658
Vragen/Praktische hulpvragen bij Vrijwilligerspunt	12	11

[1] Betreft geregistreerde inwoners waarvan een deel actief zijn en een deel passief zijn

4.2 Mantelzorg

Het aantal ondersteuningsvragen over mantelzorg aan vlechtwerkers is door de hoeveelheid vragen en de diverse kanalen vanuit waar de vragen ons bereiken lastig te monitoren. Vragen lopen uiteen van ondersteuningsvragen van mantelzorgers, netwerkpartners en vlechtwerkers tot praktische vragen over bijvoorbeeld de diensten van Pluz.

Alle vrijwilligers voor mantelzorgondersteuning zijn het tweede kwartaal ingezet.

Er is een workshop Mindfulness voor mantelzorgers geweest, hieraan hebben 8 mantelzorgers deelgenomen. Hun reacties waren positief.

Meest relevante netwerkoverleggen voor mantelzorg zijn:

- Driehoekoverleg huisarts thuiszorg
- Overleg case managers dementie
- Contacten met verschillende organisaties en instanties (beweegteam, OSW, Dorpskamer)

Vanaf maart 2022 is de Coördinator mantelzorg/ouderenzorg betrokken geweest bij de opvang van de vluchtelingen uit Oekraïne bij De Steense. Deze inzet was voornamelijk gericht op het opzetten en structureren van de opvanglocatie en het faciliteren en coördineren van diverse werkzaamheden. Dit heeft een behoorlijke tijds investering gevraagd van de Coördinator mantelzorg/ouderenzorg.

	Aantal
Aantal geregistreerde mantelzorgers	171
Aantal uitschrijvingen door overlijden	<10
Aantal jonge mantelzorgers	13
Aantal ondersteuningsvragen mantelzorg aan vlechtwerkers	Zie toelichting

4.3 Jeugd en jongerenwerk

De jongerenwerkers van de gemeente hebben voortdurend contact met de jongeren in de gemeente. In het eerste half jaar heeft het jongerenwerk 17 locaties bezocht waar jongeren verblijven. Op de meeste locaties gaat het gewoon goed met de jeugd. Ze treffen elkaar om even te kletsen of een balletje te trappen. Naast het contact leggen en onderhouden, haalt het jongerenwerk ook signalen en behoeftes op van de jongeren. Dit kan zijn met betrekking tot vrijetijdsbesteding, jongerenwerk kan samen met jongeren activiteiten ontplooien. Maar ook een laagdrempelige voorziening waar jongeren voor een gesprek terecht kunnen.

Op 8 van deze locaties is lichte tot matige overlast geconstateerd. Voor deze locaties is extra aandacht en/of worden afspraken gemaakt binnen het JOS (Jongeren Op Straat) overleg.

Het jongerenwerk draagt bij aan het uitvoeren van de transformatie. Transformatie kost tijd omdat o.a. patronen moeten worden doorbroken en de mogelijkheden van het voorliggend veld moeten worden gezien en ervaren. Als jongerenwerkers merken we dat we steeds vaker worden betrokken bij zaken door collega's/afdelingen. Met name aan de preventieve kant, waar we voorheen alleen werden betrokken bij situaties als overlast of dat er helemaal niet aan het jongerenwerk werd gedacht.

	Aantal
Aantal meldingen overlast waarbij jeugd en jongerenwerk betrokken is	8, waarvan 4 (nieuwe) locaties
Aantal jongeren/aantal groepen op straat[1]	17 locaties zijn er afgelopen kwartaal actief bezocht
Aantal jongeren laten participeren in hun eigen leefomgeving[2]	350

4.4 Samenlevingsopbouw

De corona maatregelen hebben het werk van de opbouwwerkers ook in het eerste kwartaal van 2022 bemoeilijkt. Veel activiteiten hebben op een laag pitje gestaan en outreachend werk was lastig. Vanaf maart zijn de geplande acties vanuit het opbouwwerk weer op gang gekomen, waaronder de Buurtbakkies waarmee 80 inwoners hebben deel genomen en vervolgacties zijn gepland. Ook inwoners komen weer met initiatieven om hun buurt of wijk tot een prettige woonomgeving te maken.

[1] Een groep bestaat uit 5-20 personen. De leeftijdscategorie van de deelnemers van de groepen ligt tussen de 5-28 jaar.
[2] Voorbeelden: Naschools aanbod VO scholen, Keuzevak Terra, Meidenwerk Noordwolde & Wolvega,
Hanggroep bank, Samenwerking activeringscoaches- jobcoaches- preventiespeciliast schulden- jongerenwerk: jongeren 18-27 jaar, Groep 7/8 Vensterschool in To-B, Inzet BAAS dorpsschool, Jeugdnetwerk, Talentplek Noordwolde, La Forsa, Ambulant jongerenwerk

In februari is er een sociale kaart beschikbaar gekomen die gebruikt kan worden bij het informeren en verwijzen van inwoners naar voorliggende voorzieningen. Er wordt gekeken op welke manier deze kaart ook voor samenwerkingspartners en inwoners toegankelijk kan worden gemaakt.

4.5 Ouderen

Om het ouderenwerk vorm te geven vanuit de samenleving wordt er een ouderentafel opgezet waar formele en informele organisaties samen voorkomende vragen en behoeften van ouderen verkennen en indien nodig eigenaarschap nemen. Opbouwwerk en ouderenwerk faciliteren deze ouderentafel.

We bereiken ouderen steeds beter door hen, nu het weer kan, op te zoeken in hun leefomgeving. Deze gesprekken worden ingebracht bij de ouderentafel.

Daarnaast worden voorliggende voorzieningen zoals stoelgym en de dorpskamers uitgebreid en doorontwikkeld. Naar aanleiding van de evaluatie van de digitale huiskamer is besloten om met dit initiatief te stoppen. Met Powerful Ageing houden we onze oudere inwoners langer fysiek zelfredzaam en krachtig. Met een netwerkcoach wordt het netwerk van ouderen uitgebreid waardoor ze minder een beroep op professionele ondersteuning hoeven te doen.